

นอติลอยด์

ไพล์ม: มอลลัสกา

ชั้น: เซฟาโลพอด; ชั้นย่อย: นอติลอยด์

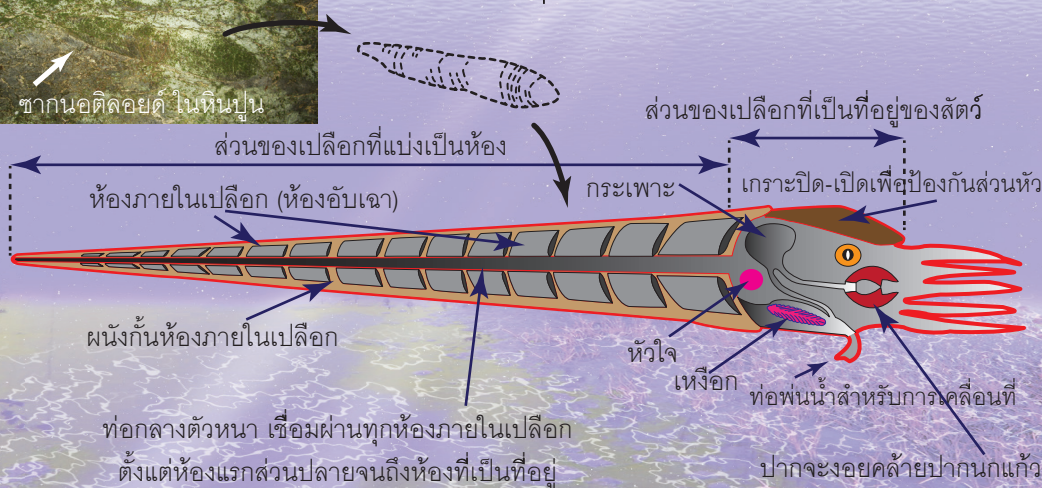
นอติลอยด์ เป็นบรรพบุรุษของเซฟาโลพอด หมายถึงสัตว์ที่มีตีนติดกับหัว ตีนในที่นี้คือ แขน หรือหนวด นอติลอยด์จัดอยู่ชั้นเดียวกับ หมึก หมึกยักษ์ และนอติลุส นอติลอยด์เกิดครั้งแรกมีความยาวเพียง 2-3 มิลลิเมตร ในปลายยุคแคมเบรียน เป็นสัตว์มีเปลือกแบ่งเป็นห้องและภายในห้องมีท่อเชื่อมห้อง ในยุคออร์โดวิเซียนวิวัฒนาการเป็นผู้ล่า และเป็นเจ้าทะเล (คามีโรเซอรัส ยาวประมาณ 6 เมตร) หลังจากนั้น นอติลอยด์เริ่มลดชนิดและความหลากหลาย เนื่องจากเกิดปลาซึ่งเป็นผู้ล่า นอติลอยด์ แม้ว่านอติลอยด์ ได้ลดจำนวนชนิดและปริมาณลง แต่มันปรับตัว จนเหลือเพียงนอติลุส ที่ยังคงพบเห็นได้ในปัจจุบัน

รูปร่างและลักษณะสำคัญของนอติลอยด์

ส่วนต่างๆ ของนอติลอยด์ที่มีเปลือกตรง

ชนิดของนอติลอยด์

นอติลอยด์ เป็นสัตว์ที่มีโครงสร้างอย่างง่าย ส่วนของเปลือกแยกเป็น 2 ส่วนคือ เปลือกที่ภายในแบ่งเป็นห้องมิกัลไก สำหรับการลอยตัวและการจมตัวในน้ำ และเปลือกที่ทำหน้าที่ป้องกันอวัยวะที่อ่อนนุ่ม การศึกษานอติลอยด์ ใช้รูปร่างของเปลือกในการจำแนกสามารถแบ่งได้อย่างกว้าง ๆ คือ ประเภทที่เปลือก

เป็นกรวยตรงและโค้งงอเล็กน้อย เปลือกเป็นกรวยที่มีปลายชัดเป็นเกลียว และแบบเปลือกม้วนชัดเป็นเกลียวคล้ายแอมโมไนต์ นอกจากนี้ขนาดของนอติลอยด์ มีความหลากหลายมาก จากขนาดน้อยกว่า 1 เซนติเมตร ไปจนถึงขนาดมากกว่า 10 เมตร ตัวอย่างที่แสดงในรูปด้านล่างไม่ได้แสดงขนาดของนอติลอยด์

การดำรงชีวิต

นอติลอยด์ พบได้ในสภาพทะเลที่หลากหลาย จากทะเลตื้น แนวปะการัง ไปจนถึงทะเลลึก มันจะล่าเหยื่อที่มีขนาดเล็กกว่า โดยเฉพาะอย่างยิ่งโทรโลไบต์ โครงสร้างภายในของเปลือกแข็ง ที่แบ่งเป็นห้องเชื่อมต่อกันด้วยท่อกลางตัวที่หนา ทำให้นอติลอยด์ ลอยตัว-จมตัวได้อย่างอิสระ ข้อได้เปรียบคือทำให้นอติลอยด์ใช้พลังงานไม่มากนักในการว่ายน้ำ สำหรับการที่ต้องออกแรงต้านแรงดึงดูดของโลก การเคลื่อนที่ในแนวราบทำได้ด้วยการพ่นน้ำความเร็วสูงผ่านท่อที่อยู่บริเวณส่วนล่างของหัว ท่อดังกล่าวสามารถบิดปรับทิศทางการเคลื่อนที่ เดินหน้า ถอยหลัง เลี้ยวซ้าย-ขวา

นักวิทยาศาสตร์เชื่อว่านอติลอยด์ เคลื่อนที่ไปด้านหน้าเพื่อหาอาหาร และเคลื่อนที่ได้ช้ากว่าเคลื่อนที่ถอยหลัง ซึ่งให้นิสต์รู ด้วยการมีเปลือกอยู่ด้านหลังทำให้นอติลอยด์ ว่ายน้ำไม่คล่องตัว เลี้ยวและกลับตัวได้ยาก ด้วยเหตุนี้เมื่อเกิดการวิวัฒนาการของปลา ซึ่งผู้ล่าชนิดใหม่นี้ ทำให้นอติลอยด์ ลดทั้งชนิด และจำนวนลงอย่างมาก ตั้งแต่ยุคไชลูเรียนเป็นต้นไป

นอติลอยด์ในประเทศไทย

จังหวัดสตูล เป็นจังหวัดที่พบฟอสซิลนอติลอยด์มาก เนื่องจากมีหินปูนยุคออร์โดวิเซียนไหลกระจายตัวอยู่ทั่วไป นอกจากนี้แล้วนอติลอยด์ ยังพบได้ในจังหวัดกาญจนบุรีเช่นกัน

